

**ŪKIO SUBJEKTŲ GAMINANČIŲ, TAISANČIŲ
TAURIŪJŲ METALŲ IR BRANGAKMENIŲ GAMINIUS
TIKRINIMO TVARKA**
(keičiama 2007-01-29 įsakymu Nr.13 patvirtinta redakcija)

1. Bendroji dalis

1.1. Ūkio subjektų, gaminančių, taisančių tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius tikrinimo tvarka (toliau – Tvarka) reglamentuoja ūkio subjektų, realizuojančių tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius, tikrinimo tvarką, kurios privalo laikytis valstybės įmonės Lietuvos prabavimo rūmai specialistai – Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros pareigūnai.

1.2. Ūkio subjektai, gaminantys, taisantys tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, savo veikloje turi vadovautis Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymu, Tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių realizavimo, supirkimo, perdirbimo, naudojimo, sandėliavimo, apskaitos, saugojimo ir transportavimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės) ir kitais galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais komercinę – ūkinę veiklą, susijusią su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais.

1.3. Ūkio subjektai, gaminantys, taisantys tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, gamybos ar taisymo procese gali naudoti visokio pavidalo aukso, sidabro, platinos grupės metalus (rutenis, rodis, paladis, platina osmis, iridis): lydinius, žaliavą, pusfabrikačius, pramoninius gaminius, jų laužą bei atliekas ir cheminius junginius bei brangakmenius – natūralius apdirbtus ir neapdirbtus brangiuosius akmenis: deimantus, smaragdus, rubinus, safyrus, perlus ir aleksandritus ir kitus juvelyrinius bei puošniuosius akmenis ir organinės kilmės brangakmenius.

2. Tikrinimo eiga

2.1. Pareigūno(ų) prisistatymas. Tarnybinio pažymėjimo ir Lietuvos prabavimo rūmų direktoriaus – vyriausiojo tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros Lietuvos Respublikoje inspektoriaus arba, jo nesant, jo pavaduotojo pasirašyto pavedimo parodymas atsakingam ūkio subjekto atstovui, dirbančiam patikrinimo vietoje.

2.2. Patikrinti, ar :

2.2.1. ūkio subjektas turi Lietuvos prabavimo rūmų (toliau-LPR) išduotą galiojančią Pažymėjimą užsiimti atitinkama veikla, susijusia su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais;

2.2.2. ar ūkio subjekto veiklos vieta yra įregistruota LPR;

2.2.3. ūkio subjektas turi registruotą/perregistruotą atsakomybės ženklą;

2.3. Patikrinti ir įvertinti rizikos faktorių, pagal kurį ūkio subjektas buvo įtrauktas į tikrintinų ūkio subjektų sąrašą.

2.4. Susipažinti su užsakymų priėmimo tvarka - kaip organizuotas užsakymo procesas : 1) iš katalogo, 2) eskizo ar 3) pagal pateiktus pavyzdžius – etalonus ir kt.

2.4.1. Jei yra pavyzdžiai-etalonai, išsiaiškinti, iš kokio metalo lydinių jie yra pagaminti.

2.4.2. Jei etalonai yra pagaminti iš tauriųjų metalų ir brangakmenių:

2.4.2.1. patikrinti, ar jie yra išspauduoti. Jei etalonai yra neišspauduoti, patikrinti, ar jie apskaitomi, kaip neišspauduoti gaminiai, ar jie tikrai yra nerealizuojami;

2.4.2.2. ar visi jie yra inventorizuoti (ar inventorizacijos aktuose išskirti išspauduoti ir neišspauduoti pavyzdžiai-etalonai);

- 2.5. Patikrinti, ar taurieji metalai ir brangakmeniai, jų gaminiai, laužas ir atliekos tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių gamybai iš gyventojų priimami pagal užsakymų kvitus, kuriuose nurodoma gamybai priimamų tauriųjų metalų ir brangakmenių pavadinimas, praba, masė gramais (karatais), kiekis vienetais, kvito numeris, data.
- 2.6. Patikrinti, ar užsakymo kvite, pagaminus tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, nurodoma :
- 2.6.1. gaminio pavadinimas, gaminio masė, tauriojo metalo pavadinimas ir praba, brangakmenio pavadinimas, forma, vienetai ir masė, gaminio su deimantais, smaragdais, rubiniais, safyrais, perlais ir aleksandritais – prie gaminio Lietuvos prabavimo rūmų pritvirtintos etiketės numeris;
- 2.6.2. gamyboje sunaudotų tauriųjų metalų pavadinimai, praba ir masė;
- 2.6.3. gamybos nuostoliai;
- 2.6.4. gamyboje nesunaudotų tauriųjų metalų pavadinimai, praba, likutis (masė gramais) arba gamyboje papildomai pridėtų tauriųjų metalų pavadinimai, masė (gramais) ir praba.
- 2.7. Patikrinti, ar užsakymo kvitai gamybai registruojami gamybos kvitų registravimo žurnale, patvirtintame ūkio subjekto, gaminančio tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, vadovo parašu ir spaudu. Ar žurnalo lapai sunumeruoti ir susiūti.
- 2.8. Patikrinti, ar žurnale nurodomi šie rekvizitai: užsakymo kvito data ir numeris, priimamų tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių, laužo ir atliekų pavadinimas, masė (gramais, karatais), tauriųjų metalų praba, pagamintų tauriųjų metalų gaminių pavadinimas, vienetai ir gaminio masė, gaminių su deimantais, smaragdais, rubiniais, safyrais, perlais ir aleksandritais – prie gaminio Lietuvos prabavimo rūmų pritvirtintos etiketės numeris, gamyboje sunaudotų tauriųjų metalų pavadinimai, praba, masė įvertinus gamybos nuostolius, gamyboje sunaudotų brangakmenių pavadinimas, vienetai ir masė.
- 2.9. Patikrinti, ar pagaminti ir užsakovui grąžinti paruošti gaminiai yra išspauduoti pagal LR tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo reikalavimus, ar gaminiai su brangakmeniais turi LPR brangakmenių tyrimo laboratorijos etiketes.
- 2.10. Patikrinti, ar yra patvirtinti technologinių gamybos nuostolių normatyvai.
- 2.11. Patikrinti, ar ūkio subjekto veiklos vietoje yra naudojamų matavimo prietaisų patikrą įrodantys dokumentai (originalai arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos kopijos);
- 2.12. Patikrinti, ar tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiai taisymui priimami pagal kvitus, kuriuose nurodoma priimamų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių pavadinimai, vienetai, tauriųjų metalų pavadinimai, praba, brangakmenių pavadinimai, tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių masė, kvito data ir numeris.
- 2.13. Patikrinti, ar užsakymo kvitai taisymui registruojami taisymo kvitų registravimo žurnale sunumeruotais ir susiūtais lapais, patvirtintame ūkio subjekto, taisančio tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, vadovo parašu ir spaudu. Ar žurnale nurodomi privalomi rekvizitai: užsakymo kvito data ir numeris, tauriųjų metalų pavadinimai, tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių pavadinimai, vienetai, masė, tauriųjų metalų praba.
- 2.13. Susipažinti su gamybos ir taisymo proceso organizavimu :
- 2.13.1. nustatyti materialiai atsakingus asmenis, kurie priima, sandėliuoja, naudoja, gamina ar taiso gaminius.
- 2.13.2. atlikti tauriųjų metalų ir brangakmenių likučių svėrimą pas materialiai atsakingus asmenis dalyvaujant tikrinamo ūkio subjekto atstovui.
- 2.13.3. surašyti tauriųjų metalų likučių aktą.
- 2.14. Išsiaiškinti, kokių dokumentų pagrindu taurieji metalai ir brangakmeniai yra išigyti, išduodami į gamybą, taisymą ir patikrinti, ar šie dokumentai turi juridinę galią.
- 2.15. Patikrinti turimų užsakymų gamybai, taisymui kvitus, tauriųjų metalų ir brangakmenių likučius asmens kortelėse ar kituose tauriųjų metalų ir brangakmenių apskaitos dokumentuose; patikrinti, ar šie dokumentai turi juridinę galią.
- 2.16. Patikrinti, ar kiekviena operacija, atliekama su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiais užfiksuota apskaitos dokumentuose.

- 2.17. Patikrinti, ar inventorizacijos atliktos visose tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių buvimo vietose ir pas visus materialiai atsakingus asmenis, ar užpildyti visi privalomi rekvizitai, ar inventorizuoti trečiųjų asmenų taurieji metalai ir brangakmeniai, jų gaminiai, ar inventorizacijos atliktos vienai datai.
- 2.18. Atlikti pagamintų, sutaisytų gaminių faktinį ir buhalterinį palyginimą (masė, kiekis vienetais, praba).
- 2.19. Patikrinti saugojimo vietose esančias tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių atsargas ir atlikti faktinį ir buhalterinį šių atsargų palyginimą.
- 2.20. Patikrinti, at tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiai taisyti priimami pagal kvitus, kuriuose nurodoma priimamų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių pavadinimai, vienetai, tauriųjų metalų pavadinimai, praba, brangakmenių pavadinimai, tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių masė.
- 2.21. Patikrinti, ar atlikta tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių inventorizacija, ar inventorizacija atlikta pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.
- 2.22. Patikrinti ar veiklos vietoje yra paskutinės tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių inventorizacijos aktas.
- 2.23. Jeigu paskutinio (ankstesnio) ūkio subjekto veiklos patikrinimo metu buvo duoti privalomi nurodymai ar nustatyti pažeidimai, patikrinti, ar ūkio subjektas įvykdė jam duotą(us) privalomą(us) nurodymą(us) ar ištaisė nustatytus pažeidimus.
- 2.24. Pareigūnas, pamatęs ūkio subjekto veiklos, susijusios su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, pažeidimus net neturėdamas pavidimo, privalo imtis priemonių užkirsti kelią daromų pažeidimų tęstinumui.

3. Dokumentų surašymas.

- 3.1. Visi punktuose 2.2.-2.23. atlikti pareigūno veiksmai turi būti aprašyti nustatytos formos ūkio subjekto patikrinimo akte, kurį privalo pasirašyti ūkio subjektą tikrinęs pareigūnas(ai) (vardas, pavardė, pareigos, spaudas) ir ūkio subjekto atstovas. Jeigu ūkio subjekto atsakingas asmuo arba atstovas atsisako pasirašyti patikrinimo aktą, apie tai pažymima patikrinimo akte.
- 3.1.1. Prie patikrinimo akto gali būti surašyti dokumentų arba tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių, laužo paėmimo aktai, kuriuos privalo pasirašyti ūkio subjektą tikrinęs pareigūnas (vardas, pavardė, pareigos, spaudas) ir ūkio subjekto atstovas. Jeigu ūkio subjekto atsakingas asmuo arba atstovas atsisako pasirašyti patikrinimo akto priedus – dokumentų ar tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių, laužo paėmimo aktus, apie tai pažymima paėmimo akte.
- 3.1.2. Jei ūkio subjektą tikrino keli pareigūnai (nebūtinai tik LPR pareigūnai) patikrinimo aktą privalo pasirašyti visi ūkio subjektą tikrinę pareigūnai.
- 3.1.3. Patikrinimo aktas yra surašomas 3 (trimis) egzemplioriais: pirmasis egzempliorius – Lietuvos prabavimo rūmams, antrasis – ūkio subjekto atstovui ar atsakingam asmeniui, trečiasis – pareigūnui, atlikusiam ūkio subjekto veiklos patikrinimą.
- 3.1.4. Patikrinimo akto ir jo priedų vienas egzempliorius pasirašytinai yra įteikiamas tikrinto ūkio subjekto atstovui ar atsakingam asmeniui. Jeigu ūkio subjekto atsakingas asmuo arba atstovas atsisako raštu patvirtinti, kad jam įteiktas (jis gavo) patikrinimo aktą, gali būti priimamas vienas iš sprendimų:
- patikrinimo akte įrašoma, kad vienas patikrinimo akto ir jo priedų egzempliorius yra paliktas tikrinto ūkio subjekto atsakingam asmeniui arba atstovui, nurodant to asmens ar atstovo vardą, pavardę ir pareigas. Tokiu atveju, patikrinimo akto ir jo priedų egzempliorius paliekamas nurodytam ūkio subjekto atsakingam asmeniui ar atstovui;
  - per 5 (penkias) darbo dienas vienas patikrinimo akto ir jo priedų egzempliorius registruotu laišku išsiunčiamas ūkio subjekto vadovui arba savininkui.
- 3.2. Jei ūkio subjektą tikrinęs pareigūnas suranda LR tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo, Tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių realizavimo, supirkimo, perdirbimo, naudojimo, sandėliavimo, apskaitos, saugojimo ir transportavimo taisyklių pažeidimus, surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą.
- 3.2.1. Prie administracinio teisės pažeidimo protokolo gali būti surašyti dokumentų arba gaminių paėmimo aktai, kuriuos privalo pasirašyti ūkio subjektą tikrinęs pareigūnas (vardas, pavardė, pareigos, spaudas) ir

ūkio subjekto atstovas. Jeigu ūkio subjekto atsakingas asmuo arba atstovas atsisako pasirašyti administracinio teisės pažeidimo protokolą, apie tai pažymima administracinio teisės pažeidimo protokole.

3.2.2. Administracinio teisės pažeidimo protokolas yra surašomas 2 (dviem) egzemplioriais: pirmasis egzempliorius – Lietuvos prabavimo rūmams, antrasis – ūkio subjekto atstovui ar atsakingam asmeniui.

3.2.3. Administracinio teisės pažeidimo protokolo ir jo priedų vienas egzempliorius pasirašytinai yra įteikiamas tikrinto ūkio subjekto atstovui ar atsakingam asmeniui. Jeigu ūkio subjekto atsakingas asmuo arba atstovas atsisako raštu patvirtinti, kad jam įteiktas (jis gavo) administracinio teisės pažeidimo protokolą, gali būti priimamas vienas iš sprendimų:

- administracinio teisės pažeidimo protokole įrašoma, kad vienas administracinio teisės pažeidimo protokolo ir jo priedų egzempliorius yra paliktas tikrinto ūkio subjekto atsakingam asmeniui arba atstovui, nurodant to asmens ar atstovo vardą, pavardę ir pareigas. Tokiu atveju, administracinio teisės pažeidimo protokolo ir jo priedų egzempliorius paliekamas nurodytam ūkio subjekto atsakingam asmeniui ar atstovui;

- per 5 (penkias) darbo dienas vienas administracinio teisės pažeidimo protokolo ir jo priedų egzempliorius registruotu laišku išsiunčiamas ūkio subjekto vadovui arba savininkui.

3.3. Pareigūnas, atlikęs patikrinimą, patikrinimo akte įrašo ūkio subjekto veiklos tikrinimo pradžią ir pabaigą.
